

Voia bună din Sherwood

*E-apusul peste Sherwood, Robin Hood treaz o fi?
Alunecă-n desişuri fantome cenuşii,
Pestriţe căprioare, la zori visând sub lună
Şi la stafia celui ce-n corn din umbră sună.*

ALFRED NOYES, *Sherwood* (1903)

Regele Richard Întâi, Richard Inimă-de-Leu, urcă pe tron în 1189 şi foarte curând îl şi părăsi, când porni în cruciada pentru eliberarea Ierusalimului de sarazini. Fu chemat acasă de veştile despre necazuri şi răscoale, dar fu prins pe drum şi aruncat într-o închisoare – nimeni nu ştia în care –, iar în Anglia puţini erau cei care credeau că se va mai întoarce vreodată.

Când plecase, Richard îl lăsase pe episcopul de Ely să domnească în locul lui, dar foarte curând fratele cel rău al regelui, Prinţul John, îl acuză pe episcop de trădare, îl puse pe fugă pentru a-şi salva pielea şi se instală astfel stăpânitor al ţării.

John era un bărbat crud şi nemilos, şi majoritatea celor care-l urmau erau la fel de răi ca el. Aveau nevoie de bani, şi el aşijderea; cel mai simplu mod de a face rost de bani era să acuze câte un om bogat de trădare ori de vreo încălcare a legii, să îl facă proscriis şi să-i confişte casa

sau castelul, precum și toate bunurile. Pentru că un proscris nu putea deține nimic și oricine l-ar fi ucis primea răsplătă.

Când Prințul John îi confisca pământurile unui om, îl înlocuia cu unul dintre propriii însoțitori – atâta vreme cât cel din urmă avea să îi plătească sume mari de bani. Adepților Prințului John nu le păsa cum făceau rost de acești bani: pentru ei, cel mai simplu mod era să-i ia de la micii fermieri, de la țărani și chiar de la șerbi. Iar asta făceau nu numai cavalerii și scutierii parveniți ai Prințului John, ci și mulți dintre episcopii și stareții care fie se aflau de partea lui, fie erau prea lacomi, pentru propria bunăstare, aidoma celor mai josnici dintre nobili și baroni.

De asemenea, mulți șerifi erau desemnați de Prințul John să păstreze ordinea și să aplice legea în orașe și în comitate – la fel, plătind tribut gras pentru asemenea onoare: desigur, și ei trebuiau să mulgă banii de la cineva mai slab decât ei înșiși și să i se supună Prințului John, oricât de crude și nedrepte i-ar fi fost poruncile.

Printre ei se număra și șeriful din Nottingham, orașelul de la marginea pădurii Sherwood, iar când Prințul John veni și își instalează curtea acolo pentru o vreme, cel dintâi fu, desigur, cât se poate de dornic să își arate loialitatea și zelul.

Într-o seară, el și oamenii lui întâlniră un șerb care omorâse o căprioară. Fără nicio urmă de milă, șeriful ordonă să fie scotocită de bani coliba bietului om, iar când nu se găsi nimic, dădu poruncă să fie arsă din temelii.

Apoi sărmanul șerb fu adus în fața lui.

– Cunoști legile pădurii, tună încruntat șeriful. Prea bine, oamenii mei: unul dintre voi să înroșească imediat fierul. Orbiți-l și apoi dați-i drumul.

– Nu, asta nu! urlă bărbatul. Orice, dar asta nu! Mai bine mă omorâți pe loc! Dacă mă orbiți, Dumnezeu vă va pedepsi! Milă! Aveți milă!

Prințul John plecase călare să îl vadă pe șerif la lucru, și în acest moment se alătură micuțului grup aflat împrejurul jarului strălucitor al colibei.

– Ce pasăre de noapte avem noi aici? întrebă el nepăsător. Cu siguranță, bunule șerif, ar fi trebuit să-i tai întâi limba. Ar fi bine să păstrezi tăcerea și taina dacă nu dorești ca sperietoarea aceea de Robin să îi vină în ajutor, așa cum aud că îi este obiceiul. Urletele ăstuia îl vor trezi pe rege din Palestina sau oriunde-o fi acum!

– Taci, câine! strigă șeriful, lovindu-l pe șerb cu putere peste gură. Ar trebui să știi să te porți, nu să faci acest zgomot nevrednic în prezența Alteței Sale Regale Prințul John!

– Prințule John! Prințule John! suspină bărbatul. O, Sire, salvează-mă! Pentru numele lui Dumnezeu, salvează-mă!

– Cine-i ăsta? întrebă John. Ce a făcut?

– I se spune Much, zise șeriful, plin de importanță. Pe vremuri era morar. Dar i-au plăcut prea mult căprioarele regelui. Vedeți, primul și al doilea deget i-au fost tăiate: asta spune întreaga poveste – un arc întins în afara legii. Acum l-am prins din nou cu mâța în sac: legea spune răspicat că a doua oară când e pedepsit pentru ucidere de căprioară, unui om trebuie să i se scoată ochii. Dacă mai e și-a treia oară, e spânzurat. Dar eu garantez că îi va fi tare greu să țințească o căprioară atunci când vom fi terminat cu el: niciodată n-am cunoscut vreun om care să poată trage după miros, haha!

Șeriful râse cu poftă de propria glumă, iar Prințul John se mulțumi să zâmbească.

– Ei bine, omule? îl întrebă el pe bietul Much, care încă tremura, ingenuncheat în fața lui.

– Te implor, Înălțimea Ta, suspină Much, mi-au ars moara din temelii ca să lărgească terenul de vânătoare și ca să facă un drum către izvor, ca să poată veni aici căprioarele, să bea apă. Cum altfel să îmi găsesc hrana dacă nu prin vânătoare? E greu să țințești drept când îți lipsesc degetele care țin săgeata, iar un bărbat trebuie să țințească drept dacă vrea să ucidă vânatul pe care îl îngăduie legea, iepurele și porumbelul gulerat... Am avut doi copii, unul a murit de sărăcie, iar băiatul meu, Much cel tânăr, plângea după hrană... Nu putem rezista multă vreme

numai cu iarbă și plante, ca vitele, nici numai cu rădăcinile pe care le mănâncă porcii.

– O, spuse Prințul John, deci te-ai hotărât să încerci un regim mai îmbelșugat? Căprioarele regelui...! Nu exista altă cale? Nu aveai altă soluție? Nu, nu, conașule șerif, lasă-mă să îl rezolv după dreptate... Ce-i cu acest Robin Hood despre care vorbesc poveștile? Se spune că e un om bogat, un fermier liber sau un nobil născut într-o veche familie saxonă care, bietul nebun, vine în ajutorul unor nenorociți ca tine și ca neamul tău de răufăcători, ucide el însuși căprioarele regelui, ba chiar a jefuit la drumul mare până acum... Ei bine, unde e? Și, mai precis, *cine* e? Răspunde-mi la întrebările astea și îți vei păstra ochii pentru a-ți vedea drumul către spânzurătoare într-o bună zi, să fiu al naibii de nu!

– Habar nu am cine este! suspină Much. Robin Hood iese din pădure – se spune că el este spiritul bun din Sherwood și că, după ce vine în ajutor, dispare pe nesimțite, la fel cum a venit. Nimeni nu l-a văzut la lumina zilei...

– Ptiu! strigă Prințul John, la capătul răbdării. Luați-l, plecați din fața mea și faceți-vă treaba cu el. Pungașii ăștia sunt prea loiali pentru gustul meu sau pentru binele lor!

Așa că patru dintre oamenii șerifului îl târără de acolo pe bietul Much, în timp ce al cincilea scoase fierul încins din focul care fusese cândva casa lui și îi urmă sumbru. Dar, deodată, cu un țipăt disperat, se smulse din strânsoare, eliberându-se, înșfăcă o sabie de la unul dintre ei și se azvârli spre Prințul John. Cu toate astea, nu ajunse la el, pentru că o săgeată țâșni brusc din spatele lor, cu un șuier puternic, și îl trânti la pământ fără suflare.

– O lovitură bună, ce-i drept, remarcă Prințul John, deși aș fi preferat doar să îl rănească. Un om mort nu este o momeală pentru Robin Hood ăsta... Cine a tras săgeata?

În timp ce vorbea, se întoarse și văzu un bărbat scund și brunet apropiindu-se de el dinspre marginea luminișului, purtând o mantie verde peste costumul din piele maronie.

– Domnul meu, spuse bărbatul, făcând o plecăciune până la pământ în fața Prințului John, mi se spune Worman, sunt vechilul lui Robert Fitzooth, conte de Huntingdon.

Zâmbetul Prințului John se preschimbă dintr-odată într-o încrun-tare furioasă.

– Ce mai conte! exclamă el. Am mai auzit prostia asta. David Lord Carrick este contele, fiul lui Northumberland. Ce-i cu mascarada asta?

– Iertare, domnul meu, protestă Worman, plecându-se în fața prin-țului. Prin împrejurimi, Fitzooth e cel numit conte de Huntingdon, de drept după mama sa și după linia saxonă a vechilor conți. El este stăpânul meu, așa că nu îndrăznesc să îl numesc altfel!

Prințul John dădu din cap aprobator.

– Mi-ar plăcea să știu mai multe despre acest așa-zis conte, spuse el cu cele mai crude și mătăsoase inflexiuni ale vocii. Să fie oare loial, ce crezi?

– Regelui Richard, da, răspunse Worman cu subînțeles în voce.

– Richard, Richard, peste tot numai Richard! mormăi John. Richard e mort, sau ca și mort, putrezind în vreo temniță. Menestrelul ăla nebun, Blondel, nu îl va găsi niciodată! Eu sunt regele: rege în toate, mai puțin numele... Insul ăsta, Fitzooth, e bogat? Dar pământurile lui sunt întinse?

– Pe vremuri erau întinse, așa e, spuse Worman, dar acum îi rămân doar casa și pământurile din Locksley. Și-a vândut celelalte pământuri.

– Ha, cuferele sale trebuie că sunt pline cu aur! exclamă Prințul John.

– Asta nu știu nici măcar eu, vechilul lui, răspunse Worman. Tot ce știu este că are o nevoie tainică de bani, deși tot ce are ține pentru sine și nimeni din gospodărie nu știe asta, în afară de prietenul și servitorul său personal, William Scathlock.

– Cum m-aș putea întâlni cu el pe ascuns? se întrebă Prințul John. Dacă aș auzi doar un cuvânt de trădare, ei bine, atunci am vedea ce se află în acele cuferes... Iar tu, om bun, ar trebui să îți tragi și tu foloasele, asta dacă te dovedești loial și păstrezi secretul.

– Față de stăpânul meu? întrebă Worman. Aș putea să-l trădez...? Dar, ce-i drept, Sire, datoria față de Domnia Ta e cu mult deasupra tuturor celorlalte datorii... Așa că vă voi spune cum putem face. Măine, la Fountains Abbey, contele Robert se va căsători cu Lady Marian, fiica lordului Fitzwalter. În seara asta, el va ține un ospăț în casa lui cea mare de pe domeniul Locksley. Toți oaspeții vor fi bine-veniți și nu se va urmări îndeaproape cine vor fi ei. Dacă Domnia Ta și șeriful veniți deghizați, poate ca niște pelerini din Țara Sfântă, cu ceva poveste deosebită despre Regele Richard, sunteți ca și primiți.

– Îmi place planul! exclamă Prințul John, care, deși avea multe defecte, era mereu însoțit de curaj. Urmează-mă, bunule prieten! Iar dumneata, conașule șerif, adună oamenii și însoțește-ne. Nu avem vreme de pierdut. Lasă-l aici pe câinele ăla mort, un avertisment pentru Robin Hood, dacă ar veni cumva încoace.

În timp ce se pierdeau în cenușiul serii, iar liniștea cădea din nou peste Sherwood, câteva siluete încovoiate și schilodite începură să se târască din desișurile învecinate și să se adune în jurul trupului bătrânului Much morarul, întins acolo unde căzuse, lângă cenușa încă fume-gândă a propriei case.

– E mort! exclamă unul dintre ei. Ce să zic, mai bine decât orbi-rea... Trăim vremuri crude.

– Așa e, strigă altul, dar, atunci când se va întoarce regele din cruci-adă, lucrurile vor fi mai bune.

– Dar dacă nu se mai întoarce niciodată, bombăni un al treilea, diavolul ăla, Prințul John, va fi rege, și-atunci numai bunul Dumnezeu ne va putea apăra.

– Uite-l și pe bietul flăcău Much, fiul omului pe care l-au ucis, inter-veni un altul. Ce putem face pentru el? Bătrânul a ieșit să ucidă o căpri-oară, împins de foame... Care dintre noi îl poate hrăni pe bietul orfan?

Scoaseră într-un glas un murmur de milă, în timp ce tânărul Much îngenunche plângând lângă corpul fără suflare al tatălui său. Atunci, cineva spuse cu voce joasă:

– Robin Hood nu îl va lăsa să moară de foame. Priviți! Se apropie omul lui, Will Scarlet, cărând un sac. Fie ca Dumnezeu și Sfânta Fecioară să îl binecuvânteze pe acest Robin Hood, care vine ca un înger în ajutorul nostru!

În timp ce spunea asta, un bărbat se strecură repede în mijlocul lor, un bărbat înalt de vreo patruzeci de ani, al cărui costum cu roșcat și stacojiu se potrivea prea bine numelui cu care îl știau acești bieți proscriși.

– Curaj, prieteni! strigă Will Scarlet, lăsând la pământ sacul greu pe care îl purta în timp ce li se adresa. Stăpânul meu și prietenul vostru loial, Robin Hood, m-a trimis cu asta, de teamă să nu muriți de foame. Deoarece știe că șeriful și oamenii lui au fost prin pădure astăzi, iar ei lasă numai suferință și sărăcie în urma lor.

– Dumnezeu să îl binecuvânteze pe Robin Hood cel curajos! strigă ră cu toții în cor, mai puțin băiatul care încă mai plângea, îngenunchat lângă trupul înțepenit.

Scarlet se apropie de el și îl atinse ușor pe umăr.

– Deci l-au ucis pe bătrânul Much, spuse el. Fii pe pace, băiete: el e liniștit acum și a fost cruțat de multe rele. A fost o moarte rapidă, privește săgeata care i-a străpuns inima... Ciudat, săgeata asta nu a venit din armură din Nottingham: arată ca acelea pe care le folosesc stăpânul meu și slujitorii lui.

– Bunule Will Scarlet! strigă băiatul, întorcându-se deodată spre el. Lasă-mă să vin cu tine și să-l slujesc și eu pe stăpânul tău. Știu că nu am decât doisprezece ani, dar necazul ne apropie mai repede de bărbăție, iar așa m-aș răzbuna pe ucigașii ăștia nenorociți.

– Nu vorbi despre răzbunare, spuse Will Scarlet cu blândețe. Dreptatea e cea pentru care luptăm... Dar vino cu mine. Avem nevoie de un flăcău îndrăzneț ca tine, de unul în care putem avea încredere, chiar până la moarte, așa cum am putut avea încredere în tatăl tău.

– Da, da, se auziră vocile celor din jurul lui. Fii sigur că bătrânul ar fi murit mai degrabă decât să îl trădeze pe stăpânul tău, și la fel ar face oricare dintre noi. Dumnezeu să îl binecuvânteze pe Robin Hood! Pe Regele Richard și pe Robin Hood!

Cum a devenit proscris Robert de Locksley

*Tânărul acesta ce-o duce de mână pe fecioară
E-al nostru conte Robert și-al vostru Robin Hood,
Care-n aceste zile-a fost conte de Huntingdon;
Zgârcitul cela hâd, mituit pe cât se poate
E Worman, care i-a fost odat' vechil,
Și care, precum Iuda, își trădează stăpânul generos.*

ANTHONY MUNDAY, *Decăderea lui Robert,
conte de Huntingdon* (1601)

În seara aceea, Locksley Hall avea un aer liniștit, ba chiar fericit, în timp ce prietenii și arendașii petreceau în onoarea nunții lui Robert Fitzooth cu Marian Fitzwalter, care urma să aibă loc în dimineața următoare.

Contele Robert se afla în picioare lângă șemineul impunător, întâmpinându-și oaspeții: un bărbat arătos și bine clădit, la vreo treizeci de ani, brunet, cu o barbă scurtă și ochi limpezi în spatele cărora părea că dă târcoale o umbră de milă și de hotărâre. Toate mișcările sale erau iuți, dar niciuna dintre ele nu era grăbită; era un om de acțiune, conducătorul care putea vedea clar lucrurile și care, într-o clipă, putea comanda și acționa pe baza deciziei luate, cu precizie neîntârziată și cu un calm desăvârșit.

Lady Marian Fitzwalter îi stătea alături. Era cu vreo cinci ani mai tânără decât el, înaltă și frumoasă, dar și puternică și neînfricată, o soție cum nu se poate mai potrivită pentru un astfel de bărbat.

Cu siguranță, așa gândeau cei mai mulți dintre cei de față, pe măsură ce veneau pe rând să își prezinte felicitările sau serviciile, în funcție de rang, sau se uneau din timp în timp într-un cântec plin de veselie urmat de vechiul toast saxon *Waes Hael!** în timp ce își ridicau către cei doi pocalele sau cornurile montate în argint, pline cu mied sau bere.

Cu toate acestea, doi pelerini care sosiseră mai târziu, conduși de servitorul Worman, nu păreau la fel de încântați în timp ce toastau.

– Îmi miroase a trădare, nu încape îndoială! mormăi cel mai măsliniu dintre cei doi.

– E un cuib întreg de trădători, Înălțimea Voastră, fu de acord tovarășul lui. Ne vor dovedi asta curând, puteți fi siguri!

Ca pentru a-i adevăra spusele, un grup de pădureni îmbrăcați în verde de sus până jos, care stăteau în picioare lângă ușa, prinseră a cânta:

Trăiască Richard,

Robin și Richard!

Trăiască Richard!

Jos cu John!

Să bem cu toții pentru

Inimă-de-Leu!

– Jos cu John, chiar așa! încuviință cu înnegurare misteriosul pelerin. Acum sunt convins că m-am deghizat bine, iar conașul Worman, vechilul cel fățarnic, nu va mai fi nehotărât în loialitatea lui! Hei, ce avem noi aici?

* *Waes Hael!* sau *waeshail* derivă din *Wæs þu hæl* (anglo-saxonă), o urare care înseamnă „sănătate”; face parte dintr-o tradiție complexă cunoscută ca *waessailing*. În Evul Mediu, *wassail* era sărbătorit pe 17 ianuarie, marca începutul noului an și includea procesiuni de binecuvântare a caselor, respectiv a livezilor, în anul care va veni. (*N. trad.*)

Pe măsură ce cântecul se apropia de sfârșit, o ușoară foială începu lângă ușă și apără un pădurean înalt îmbrăcat în roșcat și stacojiu, care își făcu drum prin mulțime, ducând de mână un băiat.

Al doilea pelerin înțepeni deodată, ca un câine de vânatoare când simte mirosul vânatului.

– Domnul meu, îi șopti tovarășului său. Băiatul acela este fiul bătrânului Much morarul, pe care l-ați văzut doborât în după-amiaza asta, când a scăpat de cei care i-ar fi ars ochii așa cum prea bine ar fi meritat, ca a doua pedeapsă pentru că a ucis căprioare.

– Ai dreptate, bunule șerif, răspunse presupusul pelerin. Acest fals conte Robert îi adăpostește pe fiii trădătorilor și criminalilor, nu-i așa...? Dar iată-l pe conașul Worman.

– Și acum, conașule Worman? întrebă șeriful deghizat, cu voce joasă. Ce înseamnă asta?

– Colo e William Scathlock, omul contelui Robert, răspunse Worman, și îl aduce cu el pe fiul acelui trădător care a amenințat-o pe Înălțimea Ta în după-amiaza asta și în a cărui inimă neagră am avut norocul să înfig o săgeată.

– Așa, și?

– Înălțimea Ta, când am întrebat în stânga și-n dreapta de fiul morarului, nu contează pe cine, mi s-a spus că totul e bine cu el, de vreme ce un anume Will Scarlet venise și îl luase pentru a-l duce în grija lui Robin Hood!

– Will Scarlet...! Robin Hood, chibzui Prințul John. Diavolul...! Conașule Worman, și tu, bunule șerif, avem mai mult noroc decât am visat vreodată! Nu vedeți? Will Scarlet îl duce pe Much în grija lui Robin Hood... William Scathlock îl duce pe același Much în grija lui Robert Fitzooth, acel fals conte Robert care își vinde pământurile și folosește veniturile într-un fel atât de misterios... Păi, bunii mei tovarăși, asta e cea mai bună dovadă... Și cântecul pe care îl cântau:

*Trăiască Richard,
Robin și Richard!*

– Da, fără îndoială... Ei bine, averile voastre sunt asigurate. Măine, trădătorul ăsta de Robert sau Robin va fi declarat proscris, iar voi îl veți lua și spânzura fără întârziere. Iar atunci eu îi voi confisca, desigur, pământurile și bunurile: i le iau, iar acea moștenitoare plină de vino-n-coa, Lady Marian, duce lipsa unui soț... Cu toate astea, cum prea bine știu, e unul care o așteaptă, și-ncă unul loial cauzei mele... Da, Sir Guy de Gisborne o va avea – și nu oricum, ci cu bunăvoința tatălui ei, iar dacă nu va fi așa, înseamnă că tare mă înșel în legătură cu omul meu... Iar Sir Guy îmi va plăti o zestre zdravănă pentru mireasa lui!

Nimeni nu îi bănuia pe cei doi presupuși pelerini de la ospățul contelui Robert, dar, cu toate acestea, ziua următoare fu încărcată de un aer de neliniște stârnit de pregătirile de nuntă de la Fountains Abbey.

Lordul Fitzwalter părea tulburat și neliniștit, deși Marian, fiica lui, era suficient de liniștită, chiar dacă ea și tatăl ei așteptau în picioare la altar deja de ceva timp înainte de intrarea în biserică a contelui Robert, călare, împreună cu trupa sa de arcași. Numai după ce își așează oamenii pe culoare, în formație militară – spre marea surprindere a lordului Fitzwalter și spre indignarea stareșului –, abia atunci înaintă și contele Robert pentru a-și ocupa locul lângă Marian.

Cu o față care părea oricum altfel decât mulțumită, stareșul scund și grăsan începu să intoneze ceremonia, în timp ce lungile sale șiruri de călugări își cântau replicile în vasta capelă din spatele lui.

Dar, înainte de a fi rostite cuvintele care urmau să îi declare pe Robert și Marian soț și soție, se auzi un zgomot de copite în galop, însoțit de zăngănitul și clinchetul armurii, iar în capelă păși un cavaler ce purta în mână o sabie scoasă din teacă, urmat de o trupă de ostași.

– Ce înseamnă acest sacrilegiu? strigă stareșul, oscilând între frică și indignare.

– Opriți! strigă cavalerul. Eu, Sir Guy de Gisborne, vin în numele regelui să interzic continuarea acestei ceremonii! Ofițer, citește ordinul!

Un bărbat îmbrăcat în livrea de șerif de Nottingham înaintă, desfăcu un pergament și citi cu glas tare: